

**แบบรายงานสรุปผลการเข้ารับการพัฒนาความรู้
เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ สังกัด สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘**

เรียน ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินอุตรดิตถ์

ด้วยข้าพเจ้า นายพศิน ฝ่ายเทศ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ สังกัด สถานีพัฒนาที่ดินอุตรดิตถ์ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘ กรมพัฒนาที่ดิน ได้เข้ารับการพัฒนาความรู้หลักสูตร แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ระหว่างวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เป็นเวลารวมทั้งสิ้น ๖ วัน ณ สถานีพัฒนาที่ดินอุตรดิตถ์ ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวจัดโดย กรมพัฒนาที่ดิน

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้เข้ารับพัฒนาความรู้ หลักสูตรดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานสรุปผลการพัฒนาความรู้ เพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๑. การพัฒนาความรู้ ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อ

การพัฒนาความรู้ ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำไว้ในพื้นที่ทำการเกษตร บรรเทาปัญหาภัยแล้ง และเพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้แก่เกษตรกร

๒. เนื้อหาและหัวข้อวิชาของการพัฒนาความรู้ มีดังนี้

สำรวจและรวบรวมรายชื่อเกษตรกรที่มีความต้องการสระน้ำ กรมพัฒนาที่ดิน จัดประชุมชี้แจง สถานีพัฒนาที่ดิน (สพด.) ทั่วประเทศ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ทั้งส่วนกลาง และท้องถิ่น และบน Internet (www.ddd.go.th) รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลในพื้นที่ เช่น อบต. หมอดินอาสา และผู้นำท้องถิ่น เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจให้ความรู้กับเกษตรกรและสำรวจความต้องการของเกษตรกรที่มีความสนใจให้แสดงความจำนงเข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ ซึ่งเกษตรกรจะต้องกรอกรายละเอียดความต้องการลงในใบสมัครและเจ้าหน้าที่สพด. จัดเก็บความต้องการเป็นฐานข้อมูลรวบรวมเก็บไว้ (ตามแบบฟอร์มความต้องการแหล่งน้ำในไร่นา) หรือยื่นคำร้องขอรับบริการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานที่เว็บไซต์ของกรมพัฒนาที่ดิน (www.ddd.go.th)

เงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการ

๑. พื้นที่ขุดสระน้ำจะต้องเป็นพื้นที่ทำการเกษตรที่เกษตรกรเป็นเจ้าของและมีเอกสารสิทธิ์และมีหนังสือยินยอมให้เข้าดำเนินการขุดสระน้ำ

๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจะมีส่วนร่วมในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการขุดสระน้ำจำนวน ๒,๕๐๐ บาทต่อบ่อ ให้ผู้รับจ้าง

การคัดเลือกเกษตรกร

๑. คัดเลือกเกษตรกรจากแผนความต้องการสระน้ำที่เกษตรกรได้มายื่นความจำนงไว้แล้วจากระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นา

๒. สถานีพัฒนาที่ดินและหมอดินอาสาประจำตำบล/หมู่บ้านที่ได้รับมอบหมายสำรวจศักยภาพของพื้นที่และความพร้อมของเกษตรกรที่แจ้งความต้องการขุดสระน้ำไว้แล้ว

๓. คุณสมบัติของเกษตรกร ได้แก่ มีความตั้งใจประกอบอาชีพทางการเกษตรมีความพร้อมเข้าร่วมโครงการและสามารถมีส่วนร่วมในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการขุดสระน้ำบ่อละ ๒,๕๐๐ บาท

/๔. เกษตรกรเป็นเจ้าของพื้นที่...

๔. เกษตรกรเป็นเจ้าของพื้นที่ก่อสร้างที่ใช้เป็นพื้นที่ทำการเกษตรมีเอกสารสิทธิ์และมีหนังสือยินยอมให้เข้าดำเนินการก่อสร้างกรณีเจ้าของร่วมต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของร่วมทุกคนและกรณีที่เกษตรกรไม่ได้เป็นเจ้าของพื้นที่ทำการเกษตรโดยเช่าที่ดินจากเจ้าของเดิมเพื่อทำการเกษตรต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของพื้นที่ให้ทำการขุดสระน้ำในไร่นาได้(มีหนังสือแสดงความยินยอม)หรือในกรณีเจ้าของที่ดินเป็นบิดา/มารดา และถึงแก่กรรมโดยพื้นที่ทำการเกษตรนั้นยังไม่ได้มอบเอกสารสิทธิ์ให้ผู้ใดผู้หนึ่งหรือหลายคนเป็นเจ้าของตามกฎหมาย แต่มีการรับรู้กันภายในครอบครัว (พี่-น้อง) ว่าเป็นบุคคลที่บิดามารดาอนุญาตให้ทำกินในพื้นที่นั้น โดยต้องมีหนังสือแสดงความยินยอมจากผู้เกี่ยวข้องภายในครอบครัวมากกว่า ๑ คน และยืนยันว่าบุคคลนั้นได้ทำการเกษตรในพื้นที่นั้นจริง

การคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย

พื้นที่ซึ่งจะดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ต้องเป็นพื้นที่ทำการเกษตรและมีเอกสารสิทธิ์ที่ดินที่หน่วยงานรัฐเป็นผู้ออกให้ ได้แก่ โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ น.ส.๓ ก. น.ส.๓ ข.) แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (น.ค.๓ กสน.๕) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ส.ป.ก. ๔-๑๔ ส.ป.ก. ๔-๑๘) ใบจอง (น.ส.๒ น.ส.๒ ก.) พื้นที่ คทช. และพื้นที่โครงการพระราชดำริที่มีการจัดสรรที่ดินทำกินให้เกษตรกร รวมทั้งเอกสารใบรับรองให้ใช้ประโยชน์ที่ดินที่ออกจากรมป่าไม้และกรมอุทยาน สำหรับ น.ส.๒ และ น.ส.๒ก. ต้องมีการตรวจสอบดังนี้

การคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย

พื้นที่ซึ่งจะดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ต้องเป็นพื้นที่ทำการเกษตรและมีเอกสารสิทธิ์ที่ดินที่หน่วยงานรัฐเป็นผู้ออกให้ ได้แก่ โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ น.ส.๓ ก. น.ส.๓ ข.) แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (น.ค.๓ กสน.๕) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ส.ป.ก. ๔-๑๔ ส.ป.ก. ๔-๑๘) ใบจอง (น.ส.๒ น.ส.๒ ก.) พื้นที่ คทช. และพื้นที่โครงการพระราชดำริที่มีการจัดสรรที่ดินทำกินให้เกษตรกร รวมทั้งเอกสารใบรับรองให้ใช้ประโยชน์ที่ดินที่ออกจากรมป่าไม้และกรมอุทยาน สำหรับ น.ส.๒ และ น.ส.๒ ก. ต้องมีการตรวจสอบดังนี้

- ผู้มีความประสงค์จะให้กรมพัฒนาที่ดินดำเนินการขุดสระน้ำต้องเป็นบุคคลเดียวกันกับผู้ที่มีสิทธิตามเอกสารสิทธิ์ที่ดินประเภทใบจองเว้นแต่กรณีที่มีผู้มียุติบัตรแล้วผู้รับมรดกโดยชอบด้วยกฎหมายอาจเป็นผู้ยื่นคำขอดังกล่าวแทนได้ (เอกสารสิทธิ์ประเภทใบจองไม่สามารถทำการซื้อขายหรือให้โดยเสนหาได้)

- ต้องมีการตรวจสอบว่าผู้รับใบจองหรือผู้รับมรดกโดยชอบด้วยกฎหมายได้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวแล้วจริง

- เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตชลประทาน ขาดแคลนระบบที่จะจัดส่งน้ำไปถึงได้ตลอดปี และประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเป็นประจำ หรือแล้งซ้ำซาก ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการเข้าไปตรวจสอบพื้นที่ หรือสอบถามเจ้าหน้าที่ของกรมชลประทานในพื้นที่

- พื้นที่ที่จะดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นาตามเงื่อนไขของโครงการต้องเป็นพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพในการเก็บกักน้ำ โดยพิจารณาจากคุณสมบัติของดินที่มีผลต่อปริมาณน้ำที่จะกักเก็บได้ ความลาดชันของพื้นที่ไม่ควรเกิน ๑๕% และเป็นดินที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว และเลวมาก หลีกเลียงพื้นที่ที่เป็นดินทรายจัดพื้นที่ที่เกลือขึ้นเป็นดินเค็ม พื้นที่ซึ่งมีก้อนหินขนาดใหญ่ ซึ่งหากก่อสร้างไปจะทำให้ไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้นานคุณภาพน้ำไม่ดี และควรพักการปลูกพืช เพื่อความสะดวกในการเข้าไปดำเนินการก่อสร้างโดยผู้รับจ้าง

ร่วมกับสถานีพัฒนาที่ดินและ/หรือหมอดินอาสาจะเข้าไปตรวจสอบพื้นที่ที่คัดเลือกและสอบถามเกษตรกร บริเวณที่ต้องการก่อสร้าง

- ในกรณีขุดสระน้ำความลึกไม่เกิน ๓ เมตร ควรมีพื้นที่ดำเนินการจากปากสระน้ำข้างละ ๒ เมตร เช่น พื้นที่ดำเนินการมีขนาดไม่น้อยกว่า ๒๙ x ๓๑.๕ เมตร โดยจะใช้ก่อสร้างสระน้ำอย่างน้อย (กว้าง x ยาว x ลึก) ๒๕ x ๒๗.๕ x ๓.๐ เมตร ส่วนในกรณีที่ขุดสระน้ำลึกเกิน ๓ เมตร ต้องมีระยะเว้นไม่น้อยกว่าที่กำหนดตาม กฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

- พื้นที่ดำเนินการให้มีการจัดกลุ่มเป้าหมายการจัดสรรพื้นที่ก่อสร้างโดยขนาดของกลุ่มและการกระจายตัวของสระน้ำต้องเหมาะสมกับการบริหารจัดการเครื่องจักรกล

การดำเนินงานของสถานีพัฒนาที่ดิน

- เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดิน ร่วมกับหมอดินอาสาประจำตำบล จัดประชุมชี้แจงรวมกลุ่มเกษตรกรที่คัดเลือกแล้ว เพื่อชี้แจงขั้นตอนการดำเนินงาน และซักซ้อมความเข้าใจ

- จัดลำดับบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่มีความพร้อมที่จะดำเนินการขุดสระน้ำหลังผ่านการชี้แจง สถานีพัฒนาที่ดินดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

- เมื่อได้ผู้รับจ้างแล้วจึงจัดทำรายงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมพัฒนาที่ดิน

- ดำเนินการทำสัญญาและกำกับติดตามดูแลการปฏิบัติตามข้อตกลงที่ทำไว้ระหว่างสถานีพัฒนาที่ดินกับผู้รับจ้างโดยเกษตรกรเจ้าของที่ดินเป็นผู้ระบุตำแหน่งขุดสระน้ำพร้อมทั้งส่งหนังสือยินยอมให้เข้าดำเนินการขุดสระน้ำ กรมพัฒนาที่ดินให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบความเหมาะสม การเลือกรูปแบบของสระน้ำ ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร สามารถปรับได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่ และวางแผนการขุดสระน้ำตามแบบที่ กรมพัฒนาที่ดินกำหนด การกำกับการปฏิบัติงานให้ใช้กรอบแนวทางตามที่ได้ทำแผนการปฏิบัติการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นาในแต่ละพื้นที่ไว้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

- การเก็บเงินสมทบจากเกษตรกร ให้ผู้รับจ้างเป็นผู้รับผิดชอบในการเก็บเงินสมทบตามที่ระบุไว้ในสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ โดยให้สัญญาจัดซื้อจัดจ้างครอบคลุมประเด็นที่ผู้รับจ้างจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในส่วนที่ต้องเรียกเก็บจากเกษตรกรเองให้ชัดเจน โดยทางราชการจะต้องไม่เป็นผู้รับผิดชอบในกรณีที่ผู้รับจ้างไม่สามารถจัดเก็บจากเกษตรกรได้ และจะต้องไม่เป็นข้ออ้างของผู้รับจ้างในการที่จะไม่ดำเนินโครงการต่อไป

- เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินดำเนินการสอบถามความต้องการของเกษตรกรในการใช้ประโยชน์ แหล่งน้ำ และบูรณาการการพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร และหน่วยงานสนับสนุนอื่นทั้งนี้ เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รูปแบบการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

การขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานบนพื้นที่การเกษตรของเกษตรกรที่ประสงค์เข้าร่วมโครงการและอยู่ในหลักเกณฑ์การดำเนินงาน โดยกำหนดให้มีการก่อสร้างแหล่งน้ำขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ในพื้นที่ของเกษตรกรที่มีความตั้งใจประกอบอาชีพทางการเกษตร มีความพร้อมเข้าร่วมโครงการสามารถสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการขุดสระน้ำ ในอัตราบ่อละ ๒,๕๐๐ บาทได้ โดยมีแนวทางและรูปแบบ การขุดสระน้ำขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตรดังนี้

สระน้ำ คือ แหล่งเก็บขังน้ำฝน หรือน้ำซับที่ไหลซึมออกมาจากดิน โดยการขุดดินออกให้เป็นที่สำหรับขังน้ำ ให้มีขนาดความจุตามปริมาณน้ำที่ต้องการจะเก็บขังไว้ใช้

งานดินซุด คือ การซุดดินให้ได้ขนาดความกว้าง ความยาว ความลึก และลาดด้านข้าง ตามที่กำหนดในแบบมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นที่เก็บกักน้ำ โดยมีข้อกำหนด ดังนี้

- ลาดด้านข้าง การซุดดินจะต้องมีความมั่นคงไม่เกิดการสั่นไถลของลาดตลิ่ง การซุดดินความลึกไม่เกิน ๓ เมตร สามารถใช้ลาดด้านข้าง ๑ : ๑ , ๑ : ๑.๕ และ ๑ : ๒ กรณีการซุดดินลึก ๕ เมตร สามารถใช้ลาดด้านข้างเพียง ๑ : ๑.๕ และ ๑ : ๒ เท่านั้น การกำหนดความลาดด้านข้างของดินขึ้นอยู่กับชนิดของดินที่จะซุด โดยมีข้อเสนอแนะว่าดินเหนียวปนทรายควรมีลาดด้านข้าง ๑ : ๒

- ความลึก การซุดดินหากลึกเกิน ๓.๐๐ ม. ต้องปฏิบัติตาม กฎหมายว่าด้วยการซุดดินและถมดิน
- การซุดดินใกล้แนวเขตที่ดินของผู้อื่นจะต้องมีระยะของขอบสระน้ำห่างจากแนวเขตที่ดินผู้อื่นไม่น้อยกว่าสองเท่าของความลึกสระน้ำ และนำดินที่ซุดมาถมเป็นคันล้อมรอบสระน้ำหรือปรับพื้นที่ภายในแปลงให้เรียบร้อย

- ในการซุดดิน ถ้าพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ หรือทางการศึกษาในด้านธรณีวิทยา ให้ผู้ซุดดิน ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการซุดดินและถมดิน

รูปแบบของสระน้ำ กรมพัฒนาที่ดินได้ออกแบบสระน้ำมาตรฐานความจุ ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ซึ่งมีความกว้าง ความยาว ความลึก และลาดด้านข้างที่แตกต่างกัน สามารถคำนวณปริมาณดินซุด

การดำเนินการก่อสร้าง

เมื่อเกษตรกรเจ้าของพื้นที่ ผู้รับจ้าง และเจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินร่วมกันพิจารณากำหนดสถานที่ก่อสร้างได้แล้วโดยอาศัยหลักเกณฑ์ที่มีอยู่ในแบบมาตรฐาน ขั้นตอนต่อไปเจ้าของที่ดิน ผู้รับจ้าง และผู้ควบคุมงานต้องร่วมกันเตรียมพื้นที่ ตรวจสอบและวางผังกำหนดขนาด ความกว้าง ความยาว ความลึกของสระ และระยะเว้นตามข้อกำหนดงานดินซุด

๓. ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ต่อตนเอง ได้แก่

ได้รับความรู้และสร้างความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เพื่อนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน ของตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการผิดพลาดปฏิบัติงาน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานได้

๔. แนวทางในการนำความรู้ ทักษะที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ฯ ครั้งนี้ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงาน มีดังนี้

เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานในการปฏิบัติงาน การคัดเลือกพื้นที่ในการซุดแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน รวมถึงขั้นตอนและกระบวนการในการปฏิบัติงาน

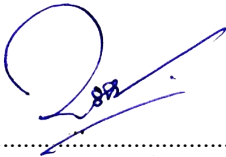
๕. ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการนำความรู้ และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

ต้องศึกษาขั้นตอน กระบวนการในการปฏิบัติงาน โดยรวมถึงการคัดเลือกพื้นที่ ให้ชัดเจนก่อน และลงมือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดในการทำงาน

๖. ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา เพื่อส่งเสริมให้สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานให้สัมฤทธิ์ผล

การทบทวน เพื่อให้เข้าใจเรื่องขั้นตอน กระบวนการ และการคัดเลือกพื้นที่อย่างถูกต้องและชัดเจนก่อนลงมือปฏิบัติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ)

(นายพศิน ฝ่ายเทศ)
ผู้เข้ารับการพัฒนาความรู้